

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Voorzitter,

Deze coalitie van CDA, Vernieuwingsgroep, GroenLinks en PVDA is in 2019 begonnen aan een moeilijke klus. Een herindeling is geen sinecure. Ik zei het vorig jaar al en kan het ook volgend jaar herhalen.

Maar door de samenstelling van het college heeft het college het zichzelf ook wel onnodig moeilijk gemaakt om stappen te zetten, om daadkracht te tonen of hoe ze het in Schinnen vroeger zeiden 'garen op de klos te krijgen'.

Laat ik man en paard noemen. Ik denk dat het aan het begin van deze eerste Beekdaelense coalitie een cruciale fout was om op basis van oude vetes partijen buiten te sluiten. Het was logisch geweest om oprecht te zoeken naar een brede midden-coalitie en zich bij het al dan niet oriënteren op lokale politiek niet te beperken tot de lokalen van oud-Schinnen.

Voorzitter, in plaats van een brede midden-coalitie zit er nu iets wat ik dan maar rooms-socialisme noem. Socialistisch, want de wijze waarop de PVDA, Groen Links en de Vernieuwingsgroep zich in Beekdaelen tonen, lijkt op het belegen socialisme van vroeger, argwanend ten opzichte van ondernemerszin en de vrije markt, gecombineerd met een dogmatische obsessie tegen ontwikkelingen in ons mooie buitengebied. Het moet gezegd worden, dit alles met de Zegen van het CDA.

Voorzitter, nu we het toch over het buitengebied hebben: wanneer komt de definitieve verklaring van geen bedenkingen van de Bronsgroenerhof naar verwachting in de raad? Het college heeft de

opdracht toch goed begrepen dat de raad nu eindelijk vaart erachter wil zetten?

Voorzitter, het mag niemand verbazen dat we niet gelukkig zijn met de wijze waarop Beekdaelen vorm gegeven wordt omdat dit ver af staat van de ware progressieve gedachte 'Laat iedereen vrij, maar niemand vallen'. En bij die titel van het verkiezingsprogramma van D66 voor de aankomende Kamerverkiezingen kom ik bij de rol van D66 Beekdaelen in dit alles. Wij zijn kritisch, stellen de vragen die gesteld moeten worden. Wij denken dat door die opstelling het college tenminste alert blijft en er voor zorgt dat haar voorstellen in ieder geval zo goed als mogelijk doordacht zijn. Waar wij zien dat het voorgesteld beleid wijziging behoeft, stellen we die wijzigingen voor. Dat we daarin weinig steun krijgen vanuit de rooms-socialistische coalitie, remt ons niet. Vaak zit de kracht van het argument in de herhaling. Indien D66 het maar vaak genoeg beargumenteerd, dan volgen de partijen die wat langer nodig hebben om tot die inzichten te komen vanzelf. Dat geldt in Den Haag en dat geldt in Beekdaelen.

Voorzitter, we hebben het al eerder betoogd en ik wil dat hier nog wel eens herhalen. Naast die beleidsmatige richting die niet de onze is, heeft ook de bemensing van het wethoudersteam onze wenkbrauwen doen fronsen. En helaas is dat op enkele uitzonderingen na ook bevestigd. Met alle goede bedoelingen, maar hier zit een wethoudersteam dat niet op kwaliteit is uitgezocht. Het was en is een combinatie van mensen vanuit de oude politiek: beloften moesten worden ingelost.

Voorzitter, laat ik een aantal thema's die voor ons van groot belang zijn de revue passeren. Dat zijn achtereenvolgens: algemeen financieel beleid, onderwijs, duurzaamheid, jeugd en jongerenbeleid en recreatieve ontwikkeling.

Algemeen financieel beleid

Laat ik allereerst vaststellen dat we in dit raadsvoorstel duidelijker gepresenteerd krijgen waar we 'ja' tegen zeggen. Een helder overzicht van investeringen en incidentele lasten. D66 heeft hier eerder op aangedrongen en prima dat het er nu transparant staat. Een paar opmerkingen over deze posten.

Allereerst valt de investering in de kunstgrasvelden van Alfa sport op. D66 is een groot voorstander van kwalitatief goede en toekomstbestendige voorzieningen op het gebied van onderwijs, cultuur en sport. Deze investering past daar prima bij. Wij vragen ons wel af waarom dit ineens uit de lucht komt vallen. Heeft deze gemeente wel zicht op de kwaliteit van haar accommodaties? Kunnen we nog meer van dit soort verrassingen verwachten en kunnen we zo spoedig mogelijk een inventarisatie van de sportaccommodaties in Beekdaelen tegemoet zien?

Voor nu zetten wij uiteraard het licht op groen voor de investering in de accommodatie van Alfa sport.

Dan de verdere uitrol van de dorp coördinatoren. D66 heeft aangegeven de pilot een kans te willen geven, net zoals we de pilot met dorpsinlooppunten een kans hebben willen geven. Alhoewel we al grote vraagtekens hadden bij de reflex van de 20^e eeuw dat we meer servicedesks voor inwoners in meerdere dorpen gingen inrichten. De complexe dienstverlening van gemeenten leent zich niet voor verdere decentralisatie over de dorpen. En de evaluatie wees uit dat het aantal klanten per week op de vingers van een hand te tellen waren.

En dan de poging met de dorpscoördinatoren. Wij zien graag de evaluatie zoals toegezegd voordat we het budget zoals gevraagd gaan uitgeven. De verdere uitrol gaat 175k euro kosten per jaar. Daar komt wel een bedrag van 60k vanuit de provincie voor terug maar dat bedrag zal geen structureel karakter krijgen. Is de portefeuillehouder bereid om toe te zeggen dat hij de verder uitrol van de dorpscoördinator afhankelijk maakt van het succes

dat de evaluatie moet uitwijzen en dat die evaluatie dan ook eerst met de raad gedeeld wordt voordat we deze gelden gaan uitgeven? Wij dienen hiertoe gezamenlijk met de PVDA een amendement op deze begroting in.

Voorzitter, onder het kopje 'personele aangelegenheden vraagt u een bedrag van 5 ton'. Dat lijkt veel geld en dat is het ook. Structureel wordt er echter niet voorzien in de gevoelde noodzaak om de capaciteit en kwaliteit van de organisatie te versterken. Dat gaat dus knellen in de nabije toekomst als de incidentele gelden op zijn. Een hypotheek voor het volgende gemeentebestuur dus: niet aanpakken maar doorschuiven.

Voorzitter, wat ons betreft: wij zijn zeer kritisch geweest op de niet gedefinieerde organisatie-ontwikkingsgelden in de vorige begrotingen. Tegen de vraag die hier neergelegd wordt kunnen we echter volmondig ja zeggen. Investeer in de kwaliteit van de organisatie anders blijft dat de achilleshiel van Beekdaelen.

Er wordt door het college naar buiten gebracht dat de begroting sluitend is en dat dit geen sinecure was en een hele prestatie. Voorzitter, laten we daar wel bij aantekenen dat we een afname van de reserves zien van 56,7 mio naar 53 mio. Prima, als dat in de economische structuurversterking van Beekdaelen geïnvesteerd wordt, maar helaas zien we teveel voorbeelden waar pilots, consumptieve uitgaven en tekorten worden gedekt uit die reserves. Dat is niet goed en gaan we niet lang volhouden. D66 verwacht van de portefeuillehouder financiën dat hij daar uiterst kritisch op blijft. Wij hebben er vertrouwen in dat wethouder Janssen zijn rol in het college stevig pakt.

Onderwijs

Voorzitter, goed bereikbaar onderwijs voor iedereen in Beekdaelen is een speerpunt van D66. We hebben vorig jaar aangegeven dat we kritisch zullen volgen wat uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gaat komen. Dit IHP hebben we

inmiddels in goede orde ontvangen en daar zal D66 in de volgende raadsvergadering over spreken. Dan staat dat stuk immers op de agenda. De kwaliteit van het onderwijs mag niet onaanvaardbaar worden aangetast doordat we in elk gehucht of dorp primair onderwijs willen faciliteren.

Een goed spreidingsbeleid en uitstekende flankerende voorzieningen zijn het devies, heb ik vorig jaar betoogd.

Onderdeel van die flankerende voorzieningen zijn de schoolthuisroutes. D66 heeft in het afgelopen jaar geprobeerd een veilige route Doenrade–Merkelbeek voor de fietser te realiseren. Dit als flankerende voorziening bij het opschalen van het primair onderwijs en de voetbalvereniging van Doenrade naar Merkelbeek. Helaas, voor een echte oplossing gingen de handen niet op elkaar. Die echte oplossing is volgens D66 een vrijliggend fietspad buiten de bebouwde kom. Nu heeft de wethouder al twee maal de voorrangssituatie omgedraaid en wat strepen op de weg getekend en dat moet dan veilig zijn.

Voorzitter, ik heb gezien welke maatregelen de wethouder getroffen heeft. Dat is oprecht geen oplossing voor de verkeersonveiligheid en daarom nogmaals een poging om het goede te doen voor Merkelbeek en Doenrade via navolgend amendement:

AMENDEMENT veilige route Doenrade – Merkelbeek

Wijzigt de begroting door een investeringskrediet van 100 duizend euro beschikbaar te stellen om te starten met een onderzoek naar de haalbaarheid van een vrij liggend fietspad inclusief openbare verlichting tussen Doenrade en Merkelbeek langs de route Kluisstraat–Klein–Doenraderweg–Groenhaagweg, om de noodzakelijke (planologische) voorbereidingen ter hand te kunnen nemen en een raming te kunnen maken van de kosten van dit vrij liggend fietspad. De kapitaallasten van voorgaande te dekken uit de reserve ‘nog te bestemmen’.

Duurzaamheid

Voorzitter, ik zal me dit jaar beperken tot de transitie van de landbouw. Onlangs hebben we immers lang genoeg stilgestaan bij het duurzaamheidsbeleid en we wachten maar weer geduldig tot dat de wethouder de urgentie voelt en ook met interventies komt. Dan de transitie van de landbouw. Een motie dienaangaande om dit vanuit de gemeente te ondersteunen en aan te jagen is vorig jaar door D66 ingediend en aangenomen.

Het voorstel welk we in deze begroting zien aangaande het verbeteren van de vitaliteit van de bodem past prima in die transitie. Complimenten voor wethouder vd Broek en volle steun voor dit project vanuit D66. We wachten de resultaten vol verwachting af.

Jeugd- en jongerenbeleid

D66 is tevreden met de beleidsvoorbereiding door wethouder Janssen. Hij heeft eerder aangegeven dat behalve de jeugdzorg en betaalbare starterswoningen óók de levendigheid in de dorpen cruciaal is voor een goed klimaat voor jongeren. Jongeren kunnen vasthouden in de dorpen is van levensbelang voor een gezonde toekomst van onze dorpen!

We zien het verhogen van het budget voor evenementen als een signaal dat het college de levendigheid in de dorpen serieus op wil pakken. Maar we verwachten in de resterende tijd van dit college wel nog meer aanzetten en interventies.

Recreatieve ontwikkeling

Voorzitter, in feite is de ontwikkeling van deze sector de kurk waar onze lokale economie op drijft en is deze sector ook voor de leefbaarheid en levendigheid in ons Beekdaelen van eminent belang.

Er worden goede dingen gedaan. De Beekdaelenroute voor fietsers wordt zeer gewaardeerd. Samen met wethouder vd Broek en voormalig wethouder Heuts heb ik het initiatief voor de Beekdaelenroute mogen nemen. En het is zeker in deze tijd dat recreatie in de nabijheid gezocht moet worden als gevolg van het

Covid-virus van grote waarde voor onze inwoners en de inwoners van de regio.

Teleurstellend in dit verband is dan ook de opmerking van het college op p.41 dat in 2020 uitvoering is gegeven aan de motie van de raad met betrekking tot de veiligheid en kwaliteit van de fietspaden. Voorzitter, dit is in het licht van de discussie in de vorige raadsvergadering over de kwaliteit van de recreatieve fietspaden wrang om te lezen. Kan de portefeuillehouder toezeggen dat hij in 2021 met adequate maatregelen komt om tenminste de fietspaden van de recreatieve infrastructuur, dus verbonden met fietsknooppunten, op orde te brengen. En kan hij toezeggen om het ernstige discomfort en gevaar van fietspaden zoals op de Heringsweg in Schinveld en de Hommerter Allee in Amstenrade op te lossen?

Daarnaast is de ruimtelijke kwaliteit van de werkzaamheden die wel uitgevoerd worden van een bedenkelijk niveau. Als ik zie hoe bijvoorbeeld in Wolfhagen, in Schinnen, de asfaltvlakte is aangelegd over de volle breedte van de weg dan mis is gevoel voor kwaliteit. En het recente echec in Oirsbeek bij de geplaatste lichtmasten op de Markt e.o. is ook zo'n voorbeeld welk het gevolg is van dat gebrek aan visie over wat kwaliteit in de dorpen betekent.

Voorzitter, teleurstellend is dat dhr. Schaffrath wel de tv opzoekt om zijn onvrede hierover te uiten maar dat hij 'zijn eigen wethouders en college' hier niet voor ter verantwoording roept op de plek waar het hoort. Zo werkt democratie niet. De fractievoorzitter van de Vernieuwingsgroep presenteert zich als deel van de oplossing maar in feite is hij deel van het probleem.

Voorzitter, vorig jaar is de destinatie marketing in het harnas gesneuveld en op het laatste moment uit de begroting gehaald. De campagne Schinveldse Bossen heeft laten zien dat het loont. De inwoners worden trots op hun eigen gebied en de recreant weet een onontdekt gebied te vinden.

Maar het moet wel verder uitgerold worden in Beekdaelen. Wat is de stand van zaken omtrent dit project destinationmarketing? Heeft de wethouder nog behoefte aan ondersteuning vanuit de raad hierbij?

Voorzitter, wij zijn verheugd dat de Gemeinde Selfkant lid is geworden van Visit Zuid Limburg, de VVV. Maar we missen vanuit Beekdaelen inspanningen voor de grensoverschrijdende samenwerking. U bent vast bij de nieuwe burgemeesters van Selfkant en Gangelt gaan kennismaken, maar ik heb het ook altijd waardevol gevonden als de colleges en raden elkaar kennen en weten te vinden. Sinds Beekdaelen bestaat is hier nog niks van terecht gekomen. Kunt u toezeggen dat er een ontmoeting wordt gearrangeerd op initiatief van Beekdaelen zodra de omstandigheden het toelaten?

Tot slot, als ik het heb over de recreatieve mogelijkheden, heb ik het ook over de risico's dat mooie gebieden verdwijnen door natuurbranden. De kurkdroge zomer ligt weliswaar een paar maanden achter ons, maar er komen nieuwe zomers... waarschijnlijk ook weer kurkdroog. U hebt als portefeuillehouder toegezegd dat er nogmaals gekeken wordt naar de nut en noodzaak van maatregelen in het kader van brandpreventie en -repressie vanuit het perspectief van recreatieve mogelijkheden voor onze inwoners en het belang voor de recreatieve sector. Ik heb er alle begrip voor dat de Veiligheidsregio dit jaar andere zaken aan het hoofd gehad heeft dan uw vraag te beantwoorden. Maar ik vraag wel een toezegging dat u dit weer oppakt zodra de Covid19-crisis voorbij is.

Voorzitter, wij willen de portefeuillehouder met zijn ambtelijke staf danken voor het samenstellen van een goed leesbare programmabegroting. Dit was geen sinecure, zeker niet dit jaar.

Wij hopen dat de antwoorden en de toezeggingen van het college voldoende aanleiding geven om ook de instemming van D66 voor deze begroting te kunnen geven. Wij komen daar in tweede termijn op terug.

Tot zover in eerste termijn.